

VEGYÉSZETI MUNKÁS

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS GAZDASÁGI FOLYÓIRAT
A MAGYARORSZÁGI VEGYÉSZETI MUNKÁSOK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLEMÉNYEI

MEGJELENIK TIZSZER EGY ÉVBEN. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VIII, KUN-
UTCA 11, I. TELEFON: JÓZSEF 24-25. ERRE A CIMRE KÉRÜNK MINDEN KÜLDEMÉNYT

Munkanélküliség — munkabér — drágaság.

Hova jutunk a gazdasági nyomorúság szörnyű útján; mi lesz belőlünk, s az országból, amely egyre mélyebbre hanyatlik a szegénységbe? A rideg téllal kezdődő esztendőnek olyan kérdése ez, amelyre jó volna megnyugtató feleletet kapni. De kaphatunk-e megnyugtató feleletet? Ha visszatekintünk az elmúlt esztendőre, azt kell mondanunk, hogy nem kaphatunk. Nincs ok a reménykedésre. És ha már — sajnos — így áll a helyzet, akkor legalább nézzünk szembe vele és próbáljuk összeszedni minden erőnket, hogy legalább azt meentsük meg, ami menthető ebben a vészes zuhanásban. Három kérdésre kell irányítanunk a figyelmet: 1. a drágaság; 2. a munkanélküliség; 3. a munkabér. Az első két kérdésben jóformán semmit sem tehetünk *mi egyedül*, a harmadik kérdés megoldása azonban már tőlünk függ, a mi erőnktől. A három kérdés szoros összefüggésben áll egymással.

Mindhárom kérdésnek a nép és az ország érdekében való megoldása azonban az ország demokratikus átalakulásától függ elsősorban. Ez az őserő, amely talpraállíthatja beteg országunk beteg és megkínzott népét. A kérdések politikai előzményeiről azonban most ne essék szó. Targyaljuk le a kérdéseket a maguk rideg egyszerűségében.

A drágaság kérdése nem új magyar betegség. Mindig a világ legdrágább országa voltunk a háború előtt is. Csakhogy a háború előtt a drágaság nem volt mégsem annyira a hunkba, vérünkbe vágó életprobléma, mint a háború óta. Kiszámíthatatlan kárt és veszteséget okozott a szegény, dolgozó népnek az utolsó évtized szörnyű drágasága. Miért, hogy akik a kormányzás gyeplőjét tartották, nem foglalkoztak a kérdéssel úgy, hogy az a nép érdekeinek megfelelt volna? Tudjuk jól, hogy miért, de, hogy most, amikor a drágaság *borzalmas katasztrófát* is jelent, amikor egész nemzedékek pusztulnak el szörnyű kaszája alatt, hogy *most miért nem vág élje a kormány erővel és akarattal, azt nem értjük*. Fajvédelmi jelszavaktól hangos a közélet. Mit értenek fajvédelem alatt: nem tudjuk, de hogy igazi fajvédelem: *főntartani a fajt és nem pusztítani, bizonyos*. A drágaság azonban pusztító és szörnyű kárt okoz elsősorban a legmagyarabb fajtán: a munkásosztályban. A szociáldemo-

krata párt és parlamenti frakciója kemény és dacos küzdelmet folytattak azért, hogy meggyőzzék a kormányt közömbösségének nagy veszedelméről; elmondták nemcsak a bíráló szavakat, hanem azt is, hogy *miért és hogyan* lehet gyógyítani a bajt. Sajnos, hiába hangzottak el ezek a beszédek, segítség nem volt és nincsen.

A munkanélküliség kérdése ugyancsak nem volt elhanyagolt kérdés a parlamenti frakció számára és ezzel a kérdéssel foglalkozott nem keveset a Szakszervezeti Tanács is. Az eredmény természetesen elmaradt. Elmaradt, mert a kormányzat rideg közömbösségét itt sem sikerült megtörni. Memorandumok, kérések, követelések nem segítettek, nem segítettek, mert a *tényleges* hatalom a kormány kezében van. És most itt állunk egy borzalmas töl közepén egyre nagyobb mértékben emelkedő munkanélküliséggel.

A munkabérkérdésről ugyanezt mondhatnók el, ha nem volnának szakszervezeteink. Sok eredmény ugyan ezen a téren sem mutatható föl és főként nem mondhatjuk, hogy teljesen kibaszáltuk azt az erőt, amely rendelkezésünkre áll, de ami eredmény jelentkezik itt és hogy a munkabérek *nem hanyatlottak még inkább a békeparitás alá*, az mégis a szakszervezetek érdeme. Mert hatalmas támadásokkal kerültünk szembe. A munkáltatótestületek önző és brutális bérpolitikája azt célozta, hogy a bérek még minimálisabb fokra süllyedjenek vissza és azt, hogy a *szakszervezetek ereje megtöressék*. Ezt a kétirányú támadást sikerült visszazorítani. Azt még nem mondhatjuk, hogy teljesen, mert ezzel a támadással mindig szemben érezhetjük magunkat, de a támadás sikertelenségét megállapíthatjuk. Ebben a harcunkban kaptunk kiadós támogatást a parlamenti frakciótól is. A szociáldemokrata párt benn a parlamentben derekasan harcolt a *béregyeztető bíróságért*. Nem tudott ugyan teljes sikert fölmutatni, de legalább is megállította a kapitalisták pusztító hadjáratát.

A három kérdés összefüggéséről külön tanulmányt írhatnánk és jó volna, ha kormány tekintetét osztályszempontok nem homályosítanák el és meg tudná látni ezt az összefüggést. Az ország talpraállításáról beszélnek sokat, de hogyan állhat talpra egy ország, ahonnan a képzett szakmunkásokat *kikergeti az éhség; a gazdasági és politikai éhség*. Az ipari fejlődésnek mégis csak legfontosabb előfeltétele a munkaerő, még pedig a képzett, jó munkaerő.

52

Másik előfeltétele a fogyasztóképes népesség. De vajjon az alacsony munkabérek mellett lehet-e fogyasztásról beszélni? A munkabérek csak a legelemibb élelmiszerek megvásárlására elegendők úgy ahogy. A proletársorsban lévők még csak nem is gondolhatnak arra, hogy munkabérükből kellően ruházkodjanak, jó és egészséges lakásban lakjanak, butort vegyenek és hogy az állati életnél magasabbrendű életet éljenek. *Silány fogyasztóképeség: silány termelés.* De a kapitalisták a kisterjedelmű kereslet mellett is magas haszonra törnek és megdrágítják az élelmet, nem gondolván arra, hogy az időleges nagy haszon minő szörnyű következményekkel jár.

Jó gazdasági politika csak az, amely jól *ni-veli a földet, sok élelmiszert termel* és a sok élelmiszert *olcsó áron* juttatja a néphez, a munkásokhoz. Az olcsó és sok élelmiszert *erős munkásnemzedéket* nevel az ipar számára, amelynek megint csak nem lehet más célja, mint *sokat és olcsón termelni.* Ez a körforgás meg-egyezik a drágaság és szegénység esetében is. De mennyire hasznosabb eredménnyel, ha azon az uton halad, amit mi jelöltünk meg.

Hogy ezen az uton haladjon, tőlünk is függ. Erőseknek kell lennünk, hogy a kormányzatot rá tudjuk szorítani a helyes gazdasági politika útjára.

Beszámoló.

Mint minden évben, úgy most is vizsgálat tárgyává kell tennünk működésünket. Az 1922. év lezártával megállapítottuk, hogy bár mindent elkövettünk a vegyészeti iparban foglalkoztatott munkásság gazdasági és társadalmi helyzetének javítása érdekében, mégis nagyon sok kérdés maradt megoldatlanul. Ezeknek a hiányoknak a megoldását az 1923. évtől vártuk és most, midőn az 1923. évet lezártuk, működésünket, habár csak dióhéjban, újból szaktársaink kritikája alá bocsátjuk és ha azt látnák, hogy hibák is történtek, mondják el véleményüket a taggyűléseken, bizalmiüléseken és értekezleteken, hogy az előttünk álló új esztendőben a múlt év tanulságait értékesíthessük.

A taglétszám

— bár az év folyamán 2328 beiratkozás történt — nem mutat nagy emelkedést, ez azonban nem az agitáció hiányának, hanem az ipar sajátos viszonyainak tudható be. Sajnos, az iparban foglalkoztatott munkásság még mindig nagyon fluktuál. Ennek a nagy munkásváltozásnak oka első sorban az iparban uralkodó alacsony munkabérekben található. Az alacsony munkabérek következtében munkástársaink igyekeznek más iparágakban jobb munkafeltételek mellett elhelyezkedni, másrészt iparunk, sajnos, még mindig nem stabilizálódhatott annyira, hogy állandó munkáslétszámot alkalmazzon, hanem ki lévén téve a konjunktúrális hatásoknak, állandóan kénytelen változtatni a munkáslétszámot. Ezeket a változásokat szervezetünk is megérzi, mert az ilyen változásoknál más iparágakban elhelyezkedett munkástársaink ritkán kerülnek hozzánk vissza.

Gazdasági mozgalmaink

az év folyamán rohamosan emelkedő drágaság következtében több ízben kiélesedtek. Ezeknek

sima lebonyolítását nagymértékben megnehezítette a munkaadóblokk, mert ez a testület teljes hatalmával ránehezedett az egész nehéziparra és megakadályozott minden egyéni tárgyalást. Ennek következtében vezetőségünknek szinte emberfölötti munkát kellett végezni, hogy az esetleges munkabeszüntetéseket megakadályozva, békés uton biztosítsa az iparban foglalkoztatott munkástársaink megélhetési lehetőségét. Sajnos, egyes üzemekben a munkáltatók szükkeblősége oly nagy mértékben érvényesült, hogy munkástársaink többiben voltak kénytelenek a munkabeszüntetés eszközt igénybevenni, mert csak így tudtak gazdasági helyzetükön javítani. Ezek a munkabeszüntetések azonban csak elszigetelt területekre szorítottak. Szövetségünk vezetőségének óriási erőfeszítések révén sikerült elérni, hogy — habár csak utólag — a bérek a drágaság arányában emelkedtek, azonban, sajnos, az előző évek gazdasági nyomorúságát csak azokban az üzemekben lehetett némiképp enyhíteni, ahol jól szervezett, fegyelmezett munkások dolgoznak, mert ezekben az üzemekben maguk a munkáltatók is kénytelenek voltak elismerni és értékelni a fegyelmezett termelést.

A szakszervezeti nevelés

terén is nagy munkát fejtett ki a vezetőség a fűntebb említett szakszervezeti fegyelem megerősítése érdekében. Központunkban 14. csoportjainkban pedig 16 tudományos előadást rendeztünk az év folyamán munkástársaink részére, hogy ismereteiket gyarapíthassák. De ugyancsak ezt a célt szolgálta az a 312 gyári értekezlet és 18 összbizalmiülés is, melyet az év folyamán tartottunk, ahol az általános gazdasági helyzettel és a szervezkedés szükségességével ismertettük meg munkástársainkat. A szervezet belső életével pedig 36 taggyűlésen foglalkoztunk.

A céltudatos szakszervezeti nevelőmunka befejezését könyvtáraink fejlesztésével akarjuk elérni és ennek érdekében központi könyvtárunk kibővítésére a múlt év folyamán közel félmilliót fordítottunk, csoportjaink könyvtárait pedig körülbelül 300 kötet könyvvel gyarapítottuk.

Szakosztályaink és helyi csoportjaink

belső élete is szépen fejlődött. A fehérneműtisztítók szakosztálya és a gumijavitók szakosztálya mindent elkövetett tagjai gazdasági helyzetének javítása érdekében és az év folyamán mindkét szakma nagyon jelentős eredményeket ért el. Ezek a szakosztályok a nevelés és agitáció terén is eredményes munkát fejtettek ki. Visszafejlődés bizonyos fokig csak a kelmefestők szakosztályánál észlelhető, ami azonban nagyrészt az ipar hanyatlásának és az iparban állandóan mutatkozó munkahiánynak tudható be. Csoportjaink közül különösen az újpesti, kőbányai és soroksáriutaiak fejlődtek szépen, ami elsősorban a csoportvezetőségek agilis, fáradhatatlan munkájának tudható be. Jelenleg működik 3 szakosztályunk, 9 helyi csoportunk és 3 befizetőhelyünk.

A járulékok és segélyek

terén, sajnos, még mindig nem jutottunk el odáig, hogy az a mai gazdasági viszonyoknak megfelelően. Központi vezetőségünk a járulékok rendezésénél kénytelen volt szem előtt tartani a szomorú bérviszonyokat, viszont a segélyezés terén elmentünk a teljesítőképeség végső határáig, hogy munkanélküli, beteg és